

3. Руденко Л. А. Формування комунікативної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування у професійно-технічних навчальних закладах: монографія. Львів : Піраміда, 2015. 343 с.

4. Чигирин Т. О. Самопрезентація : визначення, види, стратегії, техніки. *Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України* / за ред. С. Д. Максименка. Т. XIV, ч. 5. Київ : А.С.К., 2012. С. 245–253.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-106>

**GLOBAL TRENDS IN SOLVING THE PROBLEMS
OF AGRICULTURAL EDUCATION AS A FACTOR
IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT
OF COMMUNITIES AND RURAL AREAS**

**ГЛОБАЛЬНІ НАПРЯМИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ АГРАРНОЇ
ОСВІТИ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД
ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ**

Kovalchuk I. V.

*PhD in Law, Associate Professor,
Professor of the Department
of Public Law
Bila Tserkva National Agrarian
University
Bila Tserkva, Ukraine*

Ковальчук І. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри публічно-правових
дисциплін
Білоцерківський національний
аграрний університет
м. Біла Церква, Україна*

У сучасному суспільстві, яке є фактично долає перехід від індустріального до постіндустріального, економічну ефективність функціонування будь якої галузі промисловості можливо забезпечити лише через підготовку висококваліфікованих спеціалістів. Сучасна проблема забезпечення сталого розвитку громад та сільських територій пов'язана насамперед з інтелектуалізацією праці, наданням найвищого пріоритету процесу отримання нових знань, здатних забезпечити соціально-економічний прогрес українського суспільства. Сталий розвиток передбачає формування якісно нового типу спеціаліста з вищою освітою та переосмислення науково-освітньої

парадигми вищої освіти загалом та аграрної зокрема. Компетентність та обізнаність, набуті під час навчання, є основою інтелектуального потенціалу громади, який, в свою чергу, є визначальним фактором формування сталого розвитку громад та сільських територій [4, с. 141].

Розвиток аграрної освіти є важливим фактором забезпечення ефективності аграрного сектору України, оскільки це один із найбільших роботодавців, що пропонує роботу для випускників усіх рівнів освіти, як фахової (передвищої) так і вищої. Забезпечення інноваційного розвитку цієї галузі є важливим чинником для збереження лідерських позицій України на світовому ринку як експортера сільськогосподарської продукції [5, с. 210].

Аграрна освіта – це система підготовки спеціалістів і кваліфікованих робітників для аграрної сфери будь якої держави, яка створює передумови для підвищення конкурентоспроможності промисловості та є вагомим сегментом важливого освітнього напрямку. Становлення аграрної освіти почалося з того часу, коли люди почали обробляти землю. Здавна знання передавалися з покоління в покоління усно і через безпосередню участь у виробництві.

Аналіз історії розвитку сільськогосподарської освіти показує, що лише у XVIII ст. почали створювати спеціальну навчальну сільськогосподарську школу. У 1727 році прусський король Фрідріх Вільгельм I заснував факультет економіки в університеті Галле. Сільське господарство стало основною частиною лекційного курсу економіки. Протягом 18 століття подібні кафедри були створені майже в усіх інших університетах Німеччини. Нову еру аграрної освіти відкрив вчений-педагог А. Тайер. Саме він обґрунтував необхідність вивчення аграрних дисциплін, які тісно пов'язані з практикою в сільському господарстві. За його ініціативи та під його керівництва у 1806 році в місті Мегліні (Німеччина) була створена перша сільськогосподарська академія.

Один із перших вищих сільськогосподарських навчальних закладів в Україні був створений у жовтні 1816 р. у Харкові, Інститут землеустрою. З 1844 р. в Одесі діє Головне училище садівництва, яке готувало досвідчених садівників і вчених у галузі садівництва. На той час це був єдиний вищий навчальний заклад такого типу в Україні. З 1844 по 1868 рік у ньому було два відділення: на першому готували садівників і лісників, на другому – практиків у цій галузі.

Вищі навчальні заклади XIX – початку XX ст. стали основою вищої аграрної освіти сучасної України та сприяли розвитку аграрної науки,

впровадженню нових технологій та підвищенню продуктивності праці в сільському господарстві. Сучасна аграрна освіта включає університети I–IV рівнів акредитації, комбіновані навчання та курси, наукові центри та навчально-методичні центри аграрної освіти. Аграрна освіта забезпечує сільськогосподарських товаровиробників необхідними кадрами, розвиває університетську науку, сприяє сталому розвитку сучасного сільськогосподарського промислового виробництва [3, с. 222].

Сучасна аграрна освіта в Україні давно потребувала кардинальних змін і нового підходу до підготовки кадрів. Для появи та ефективного впровадження нових технологій аграрні вищі навчальні заклади мають готувати спеціалістів, які вміють працювати з технологіями майбутнього.

Однією з проблем аграрної галузі є брак кваліфікованих кадрів у сільській місцевості. Робота з новітнім обладнанням, яке коштує сотні тисяч доларів, вимагає від співробітників великих прикладних знань у використанні нових технологій [1, с. 85]. Однак основними принципами розвитку аграрної вищої освіти в найближчий час мають стати: доступність, якість, безперервність та інноваційність.

Глобальним тенденціями вирішення проблем аграрної освіти як фактора сталого розвитку громад і сільських територій на нинішньому етапі розвитку мають бути:

- радикальний перегляд державної аграрної політики у післявоєнний час та зміцнення потенціалу вітчизняного агробізнесу;
- розвиток кооперації, інфраструктури та збільшення обсягів державної підтримки програм розвитку села;
- збільшення обсягів фінансування аграрних вищих навчальних закладів як кадрових донорів для громади та села;
- підвищення престижності праці в сільській місцевості на основі розробки програм сільського будівництва та розвитку соціальної інфраструктури;
- збільшення кількості місць за державним резервом в аграрних вищих навчальних закладах та обсягів фінансування аграрної науки та освіти [2, с. 217].

Зазначені проблема виникли внаслідок:

- наявності недосконалої системи прогнозування необхідності кваліфікованих робітників і спеціалістів з вищою освітою для український ринок праці та їх підготовка;
- близько 96 відсотків усіх видатків наукових установ з державного бюджету спрямовані на соціальні виплати, внаслідок

чого необхідний розвиток та оновлення матеріально-технічної бази вищої освіти аграрних навчальних закладів та наукових установ залишається без фінансування;

- недосконалість існуючої мережі Національних наукових установ аграрної академії наук;

- недостатнє фінансування інноваційної діяльності;

- невизначеність на державному рівні пріоритетності розвитку напряму аграрної науки, що зумовило неможливість та недостатність фінансування науково-дослідних робіт;

- недосконалість формування національного замовлення на наукові дослідження та відсутність ефективної системи впровадження наукового доробку в агропромислового виробництва;

- невідповідність матеріального рівня і технічної бази аграрних навчальних закладів, установ і наукових установ для забезпечення потреб сучасного сільськогосподарського виробництва;

- відсутність належних соціально-побутових умов в населених пунктах сільської місцевості, що призводить до відсутності у випускників аграрних вищих навчальних закладів мотивації бути працівниками сільського господарства, і як наслідок зниження якості результативності праці в аграрній сфері.

Вирішення зазначених проблем можливе в умовах реформування аграрної освіти та науки шляхом використання інноваційних підходів, що дасть можливість підвищити якість, результативність та ефективність використання кадрового та наукового потенціалу галузі, забезпечити конкурентоспроможність агропромислового комплексу країни та підвищення добробуту населення і, як наслідок, забезпечення сталого розвитку громад та сільських територій.

Література:

1. Зачоса О. В. Особливості менеджменту знань в управлінні навчально-науково-виробничих комплексів аграрного сектору економіки. *Молодий вчений*. 2015. Вип. 2(17). С. 84–88.

2. Ковальчук І. В. Нормативно-правове забезпечення концепції політики сталого розвитку сільських територій. *Аграрна політика Європейського Союзу: виклики та перспективи: кол. моногр.* Київ : Центр учбової літератури. 2019. С. 215–226.

3. Ковальчук І. В. Перспективи реформування правового регулювання дорадництва в аграрному бізнесі України. *Актуальні питання державотворення в контексті сучасних цивілізаційних*

викликів : Всеукраїнська наук.-практ. інтернет-конф. (Черкаси, 26–27 листопада 2020 р.). Черкаси, 2020. С. 221–223.

4. Ковальчук І. В. Правові аспекти забезпечення концепції політики сталого розвитку сільських територій. *Регіональна політика: політико-правові засади, урбаністика, просторове планування, архітектура* : 5 Міжнародна наук.-практ. конф. (Київ, 22 листопада 2019 р.). Київ, 2019. С. 139–143.

5. Рязанцева В. В. Інноваційний тренд розвитку освіти в країні. *Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні* : VIII міжнародний бізнес-форум). 2015. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т. С. 208–210.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-107>

INFORMATION TECHNOLOGY AS A METHOD OF LEARNING IN HIGHER EDUCATION

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК МЕТОД НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Kovban A.

*Candidate of Science of Law,
Associate Professor of the Department
of General Legal Disciplines
National University
"Odessa Maritime Academy"
Odessa, Ukraine*

Ковбан А.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри загальноправових
дисциплін
Національний університет
«Одеська морська академія»
м. Одеса, Україна*

Сучасне впровадження інформаційних технологій, трансформація соціокультурних цінностей змінює освітню парадигму вищої освіти, вимагає переходи від принципу адаптивності до принципу компетентності майбутніх фахівців. Це своєю чергою зміщує акценти в підходах до проектування ступеневої підготовки й організації навчального процесу в закладах освіти.

Сучасні здобувачі вищої освіти належать до покоління, яке «виховане» інформаційними технологіями, а тому очікує певної якості викладання та навчання. Тож будь-яка перспективна система освіти не може орієнтуватися тільки на викладача як на єдине джерело